Dosarul nr. 3-943/2023, 2-23054698-12-3-12042023

HOTĂRÂRE
în numele legii

22 mai 2025 municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

în componență:

președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon

grefierul Alina Roman

cu participarea:

reprezentantei reclamantului, avocata Cristina Iachimov

reprezentantei pârâtei, Ina Vlas

examinând în ședință de judecată publică cauza în procedura contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Țurcan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la recalcularea pensiei,

c o n s t a t ă

La data de 12 aprilie 2023 avocata Cristina Iachimov, în interesele reclamantului Pavel Țurcan, a depus acțiunea în contenciosul administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la recalcularea pensiei.

În motivarea acțiunii indică că reclamantul s-a adresat cu o cerere către Casa Naţională de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei. La data de 28 octombrie 2022 a primit refuzul nr. 06/2022/7732 referitor la stabilirea pensiei cu calcularea sporurilor suplimentare pentru serviciile de noapte şi a sporurilor acordate în perioada ultimului an de activitate.

La data de 26 februarie 2023 reclamantul a depus cererea prealabilă către Casa Naţională de Asigurări Sociale, solicitând dispunerea recalculării pensiei prin includerea sporurilor achitate pentru serviciile de noapte şi a sporurilor pentru perioada ultimului an de activitate.

Prin intermediul Poştei Moldovei la data de 10 martie 2023 reclamantul a primit răspunsul nr. P-383/22, prin care i s-a acordat un termen de 5 zile pentru lichidarea neajunsurilor. Ulterior, prin răspunsul din 13 martie 2023 nr. 472/23, cererea prealabilă a fost respinsă.

Consideră că decizia de refuz nr. 06/2022/7732 din 28 octombrie 2022 şi răspunsul nr. 472/23 din 13 martie 2023 sunt neîntemeiate şi pasibile de anulare.

Menţionează că reclamantul Pavel Ţurcan este beneficiar al pensiei pentru vechime în muncă, începând cu luna octombrie 2022. Totodată, conform Certificatului nr. 14 din 03 octombrie 2022 privind plata soldei lunare şi a ajutorului material pentru calcularea pensiei, la rubrica „sporuri" pentru o perioadă de 5 luni, din aprilie 2022 până în august 2022, au fost indicate sporuri cu caracter permanent pentru risc şi pentru orele de noapte, calculate pe o perioadă de 12 luni, aspect confirmat inclusiv prin răspunsul Casei Naţionale de Asigurări Sociale.

Indică că reclamantul Pavel Ţurcan a activat în funcţia de subofiţer superior al Serviciului de gardă al Secţiei coordonare operaţională a IP ***** al IGP al MAI. Conform pct. 10 din Regulamentul-Cadru cu privire la organizarea şi funcţionarea Serviciului de gardă al subdiviziunilor Poliţiei, misiunea acestui serviciu constă în monitorizarea situaţiei operative, coordonarea operaţională a forţelor la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale deservite de subdiviziunea Poliţiei în procesul de menţinere a ordinii şi securităţii publice, asigurarea fluxului informaţional destinat intervenţiilor specifice, iniţierea intervenţiilor în caz de urgenţă sau criză, precum şi asigurarea securităţii sediului Inspectoratului şi a integrităţii armamentului, muniţiilor şi mijloacelor speciale. Activitatea se desfăşoară în regim de 24 ore, iar serviciul de noapte se remunerează distinct, prin acordarea unui spor lunar ca adaos la salariu.

Conform art. 323 Codul muncii, salariaţilor care au încheiat contract individual de muncă cu unităţile militare, instituţiile sau organizaţiile forţelor armate, ori cu autorităţile publice în care legea prevede îndeplinirea serviciului militar sau special, precum şi persoanelor care execută serviciul civil, li se aplică legislaţia muncii, cu particularităţile prevăzute de actele normative în vigoare.

Potrivit art. 61 din Legea nr. 1544/1993, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, funcţionarilor publici cu statut special, precum şi familiilor acestora, în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi, se efectuează în temeiul documentelor aflate în dosar la momentul recalculării în organele de pensionare. În cazul în care pensionarul prezintă ulterior acte suplimentare care îi conferă dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se efectuează pentru perioada precedentă.

De asemenea, indică că conform art. 33 Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156 din 14 octombrie 1998, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul: a) apariţiei unor circumstanţe noi referitoare la stagiul de cotizare şi venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie; b) transferării la altă categorie de pensie; c) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă. Reexaminarea drepturilor la pensie, în cazul prevăzut la alin. (1) lit. a), se aplică şi pensionarilor care şi-au realizat dreptul la pensie până la 01 ianuarie 1999.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016 cu privire la preluarea atribuţiilor de plată a pensiilor şi prestaţiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului şi Centrului Naţional Anticorupţie, CNAS efectuează plata pensiilor şi prestaţiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituţiile de forţă.

În acelaşi sens, pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 prevede că pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi ale membrilor de familie ai acestora se stabilesc de către CNAS.

Potrivit art. 54 alin. (1) din Constituţia Republicii Moldova, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile, libertăţile fundamentale ale omului şi cetăţeanului. În acest sens, Curtea Constituţională, prin Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 privind controlul constituţionalităţii unor prevederi ale art. I pct. 22 şi II-V din Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, a statuat că normele privind protecţia de stat, asigurarea materială şi socială, inclusiv asigurarea cu pensie, consfinţite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau modificate.

Cere să fie a anulate actele administrative individuale defavorabile, decizia privind refuzul recalculării pensiei nr. 06/2022/7732 din 28 octombrie 2022 emisă de către CNAS şi decizia adoptată în procedură prealabilă nr. 472/23 din 13 martie 2023, să fie obligată Casa Naţională de Asigurări Sociale să recalculeze şi să achite reclamantului Ţurcan Pavel, cuntumul pensiei cu includerea sporurilor şi sulimentelor primite în ultimul an de serviciu.

Casa Naţională de Asigurări Sociale (CNAS) a depus referință la acțiune, în care indică că a examinat cererea de chemare în judecată înaintată de Pavel Ţurcan către CNAS, privind anularea actului administrativ individual, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, recalcularea şi achitarea cuantumului pensiei cu includerea sporurilor şi suplimentelor primite în ultimul an de serviciu, cerere pe care o consideră neîntemeiată şi pasibilă de respingere din următoarele motive.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 1427/2016 cu privire la preluarea atribuţiilor de plată a pensiilor şi prestaţiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului şi Centrului Naţional Anticorupţie, Casa Naţională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor şi prestaţiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituţiile de forţă.

În temeiul hotărârii menţionate, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul Instituţiilor Penitenciare, Serviciul de Informaţii şi Securitate, Centrul Naţional Anticorupţie, precum şi Serviciul Protecţie şi Pază de Stat

au prezentat Casei Naţionale de Asigurări Sociale listele beneficiarilor de pensii şi prestaţii sociale, în format electronic, în mărimile stabilite până la data de 31 decembrie 2016.

Potrivit art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, organele de asigurări sociale au drept de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (câştigul), eliberate de organele abilitate. Instituţiile de forţă sunt organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu şi a soldei băneşti, pentru fiecare beneficiar de pensie.

Conform art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi a funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, precum şi pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, pensia se calculează din solda primită până la concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu.

La calcularea cuantumului pensiei se include media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, care, conform legislaţiei în vigoare, sunt acordate cu caracter permanent. Se evidenţiază faptul că sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile, nu se iau în calculul pensiilor, întrucât nu se încadrează în plăţile cu caracter permanent.

Remarcă că, pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, se stabilesc următoarele perioade de decontare: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la data de 1 până la data de 1). Sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor achitate (sau care trebuiau achitate) în perioada de decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada respectivă.

În temeiul normelor legale menţionate, Casa Teritorială de Asigurări Sociale ***** (*****) a emis Decizia nr. 06/2022/7732 din 28 octombrie 2022 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, calculând cuantumul pensiei lui Pavel Ţurcan în baza sumelor reflectate în certificatul privind solda bănească nr. 14 din 03 octombrie 2022, pentru ultimele 12 luni precedente concedierii, eliberat de instituţia de forţă.

Reiterează că în cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, la momentul stabilirii prestaţiei solicitate de reclamant, au fost luate în calcul sumele reflectate în certificatul nr. 14 din 03 octombrie 2022, cu excepţia următoarelor: spor pentru muncă de noapte (11.172,02 lei, poziţia 20) şi spor de compensare pentru muncă prestată în condiţii de risc sporit pentru sănătate (16.103,21 lei, poziţia 16). Aceste sume nu se includ în calculul pensiei, întrucât nu se încadrează în plăţi cu caracter permanent.

În susţinerea celor expuse, constată că nu există temei legal pentru recalcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă stabilită reclamantului Pavel Ţurcan şi,

respectiv, pentru anularea Deciziei nr. 06/2022/7732 din 28 octombrie 2022, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale ***** (*****).

Solicită pârâta Casa Naţională de Asigurări Sociale respingerea integrală a acţiunii înaintate de reclamantul Pavel Ţurcan, ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată reprezentanta reclamantului, avocata Cristina Iachimov a susținut acțiunea și a pledat pentru admiterea în sensul formulat.

Reprezentanta pârâtei Casa Naţională de Asigurări Sociale, Ina Vlas în ședința de judecată acțiunea nu a recunoscut, a pledat pentru respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, din motivele invocate în referință, susținute în dezbaterile judecătorești.

Audiind reprezentanta reclamantului, reprezentanta pârâtei, examinând acțiunea cu actele anexate, referința și documentele dosarului administrativ, stabilind starea de fapt și starea de drept, instanța de judecată conchide că acțiunea inițiată de Pavel Țurcan este admisibilă și întemeiată, din următoarele considerente.

Pavel Țurcan a inițiat acțiunea de contencios administrativ, urmărind anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia, cu obligarea CNAS să-i recalculeze pensia stabilită, cu calcularea cuantumului pensiei luându-se în calcul salariul funcţiei, sporurile şi suplimentele primite în ultimul an de serviciu, începând cu data stabilirii pensiei.

Potrivit art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Termenul de „act administrativ”, în conformitate cu Rezoluția (77)31 privind protecția individului în raport cu actele adoptate de autoritățile administrative, este înțeles ca orice măsură sau decizie individuală care este luată prin exercitarea autorității publice și care este de natură să afecteze în mod direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 3 din Legea cu privire la protecţia socială suplimentară a unor categorii de populaţie nr. 121 din 03 mai 2001, alocaţiile lunare de stat, prevăzute de prezenta lege, se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale de stat.

În sensul normelor de drept citate, având în vedere particularitățile litigiului în speță, reieșind din conținutul și efectele actului contestat în raport cu reclamantul, precum și calitatea pe care o întrunește autoritatea emitentă, instanța de judecată consideră că Pavel Țurcan este îndreptățit să inițieze acțiunea de contencios administrativ, în limita pretențiilor invocate.

Totodată, în sensul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ este condiționată de respectarea procedurii prealabile.

Art. 208 alin. (1) Cod administrativ expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu art. 163 Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei; b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutățește situația unei persoane față de situația din decizia inițială; c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

În sensul normelor de drept citate se impune concluzia că respectarea procedurii prealabile este regula generală, subiectul fiind exonerat de această obligație doar în cazurile prevăzute de lege.

Instituția procedurii prealabile nu poate privită ca o etapă pur formală, or, aceasta acordă posibilitatea autorității publice de corecta abaterile sau încălcările comise în cadrul activității administrative criticate de persoana interesată, iar ca efect se asigură o economie procesuală și în același timp celeritatea repunerii în drepturi a subiectului vizat.

În această ordine de idei legiuitorul a instituit și conduita necesară a fi urmată de către reclamant în situația în care acțiunea de contencios administrativ necesită respectarea procedurii prealabile, or, art. 209 alin. (1) Cod administrativ prevede expres că acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Conform art. 40 al Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, (1) decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reţinerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată Casa Naţională de Asigurări Sociale. (2) În caz de dezacord cu

decizia Casa Naţională de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanţa de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

Instanța de judecată constată că prin Decizia nr. 06/2022/7732 emisă de către Casa teritorială de Asigurări Sociale ***** (*****), s-a stabilit pensia reclamantului Pavel Țurcan în mărime de 4410,09 lei, începând cu data de 04 octombrie 2022. Copia Deciziei a fost notificată reclamantul lui data de 03 februarie 2023. Din materialele dosarului rezultă că inițierea acțiunii în contencios administrativ a fost precedată de adresarea la data de 27 februarie 2023 către autoritatea publică pârâtă Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, decizia pe marginea cererii prealabile a fost emisă la data de 13 martie 2023 (fila cauzei 16), iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 12 aprilie 2023 (fila cauzei 4), în termenul legal.

În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios, administrativ se constată că competența, în conformitate cu art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ îi revine Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), deoarece sediul autorității publice pârâte este în municipiul Chișinău.

Prin urmare, acțiunea este depusă cu respectarea art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Cronologia acestor evenimente confirmă întrunirea condițiilor de admisibilitate, motiv pentru care instanța de judecată examinează fondului cauzei.

Din circumstanțele speței se constată starea de fapt și de drept, după cum urmează.

Conform art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.

După cum rezultă din actele cauzei, la data de 12 octombrie 2022 reclamantul a înaintat către CTAS ***** (*****) cererea nr. 06/2022/912 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă anexând actele justificative: buletinul de identitate; carnetul de muncă; Certificatul nr. 34/34-4911 din 12 octombrie 2022, eliberat de Inspectoratul de poliție *****; extrasul din Ordinul nr. *****ef. din ***** Cu privire la încetarea raportului de serviciu al reclamantului Pavel Țurcan; Certificatul nr. 34/34-4897 din 11 octombrie 2022 eliberat de Inspectoratul de poliție ***** privind calculul vechimii în muncă; Adeverința nr. 2/1618 din 20 septembrie 2022 eliberată de Serviciul de Protecție și Pază de Stat; certificatul privind solda bănească cu nr. 14 din 03 octombrie 2022, care reflectă 12 luni precedente concedierii; livretul militar seria nr. *****.

Prin Decizia nr. 06/2022/7732 emisă de către Casa teritorială de Asigurări Sociale ***** (*****), s-a stabilit pensia reclamantului Pavel Țurcan în mărime de 4410,09 lei, începând cu data de 04 octombrie 2022.

Pârâta, la stabilirea cuantumului pensiei reclamantului a exclus din suma soldei bănești pentru ultimul an de serviciu: sporul pentru munca de noapte în sumă totală de 11172,02 lei și sporul pentru risc în sumă totală de 16103,21 lei

În motivarea poziției sale, pârâta a indicat că la calcularea cuantumului pensiei se include media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, care conform legislaţiei în vigoare sunt acordate permanent. Iar sumele plătite pentru muncă de noapte, sporul pentru condiţii de risc, în opinia pârâtei, nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plăţile cu caracter permanent.

Nefiind de acord cu poziția autorității publice, reclamantul s-a adresat cu acțiunea în speță în instanța de judecată, solicitând obligarea pârâtei la includerea tuturor sumelor reflectate în certificatul prezentat, pentru stabilirea cuantumului pensiei.

Instanța de judecată, analizând materialele cauzei în raport cu normele legii aplicabile, ajunge la concluzia că decizia autorității publice este neîntemeiată și urmează a fi anulată din următoarele considerente.

Conform art. 47 din Constituția Republicii Moldova, statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Potrivit art. 31 alin. (2) și (3) al Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, (2) cererea de pensionare şi actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu. Cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetățeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu excepția persoanelor menționate la alin. (21) din prezentul articol și în cazul stabilirii pensiilor prevăzute la art. 9 lit. c)-e) din prezenta lege. Pensia se stabilește în baza datelor din contul personal al asiguratului, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. (3) Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale şi semnată de conducătorul acestuia, în termen de 60 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, (1) militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru

vechime în muncă dacă au vechimea respectivă în serviciu militar şi în organele afacerilor interne.

Conform art. 2 alin. alin. (1)-(2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, (1) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu. (2) Persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislaţie, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne şi care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Conform art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform tabelului.

În ordinea art. 14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art. 13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

Instanța reține și faptul că potrivit art. 18 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) militarilor care statisfac servicu prin contract, persoanelor din corpul de

comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul:

a) serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcţiile corpului de comandă şi în trupe, serviciul în cadrul sistemului penitenciar şi/sau sistemului administraţiei penitenciare, serviciul în detaşamentele şi formaţiunile de partizani; timpul lucrat în ministere şi departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol şi dacă militarul nu a săvîrşit în prizonierat infracţiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest şi ispăşirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi al funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, deferiţi fără temei justiţiei sau supuşi represiunilor nedrepte şi reabilitaţi ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare şi în Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale;

b) timpul de studii în instituţii de învăţămînt superior civil, dar nu mai mult de cinci ani, calculîndu-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii - persoanelor din corpul de ofiţeri militari şi din corpul de comandă (cu excepţia corpului de ofiţeri inferiori) al organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosibite - în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie până la intrarea în vigoare a prezentei legi;

d) serviciul în forţele armate, în organele securităţii de stat şi în organele afacerilor interne ale fostei U.R.S.S. şi ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare au fost transferaţi, în modul stabilit, în Forţele Armate, în organele securităţii statului şi în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova;

e) 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu - persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

f) alte perioade de activitate prevăzute de legislaţie.

Conform art. 44 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, (1) pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi pentru familiile lor se

calculează din solda acestora. (2) Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Instanța reține că potrivit pct. 2 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului administraţiei penitenciare,, pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti:

a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele „b” şi „c” ale prezentului punct) - din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Militarilor din corpul de ofiţeri, transferaţi pentru motive de sănătate sau limită de vârstă de la activitatea legată de efectuarea zborurilor în posturi cu salarii de funcţie mai mici, care la ziua transferului aveau vechimea în muncă suficientă pentru a li se stabili pensia pentru vechime în muncă la eliberarea din serviciul militar activ pensia li se calculează din salariul de funcţie de care beneficiau la momentul transferului, dacă acesta este mai mare decât salariul de funcţie conform postului scriptic la momentul concedierii.

În acelaşi mod se calculează şi pensiile persoanelor din corpul de ofiţeri cu gradul militar de colonel, colonel de poliţie, colonel de justiţie, colonel al serviciului intern, persoanelor asimilate lor şi superiorilor, care sunt transferaţi în interes de serviciu, pentru motive de sănătate sau limită de vârstă din funcţia ce au deţinut-o cel puţin trei ani în posturi cu salarii de funcţie mai mici şi care în ziua transferului aveau dreptul la pensie pentru vechime în muncă.

Potrivit art. 8 alin. alin. (1)-(2) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, (1) baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei. (1^1) Valorizarea reprezintă indexarea venitului mediu lunar asigurat realizat începând cu 1 ianuarie 1999, reieșind din coeficientul de creștere a salariului mediu pe economie din

perioadele contributive până la anul precedent anului de stabilire a pensiei. Coeficienții de valorizare pentru fiecare an se aprobă de Guvern în fiecare an la 1 aprilie. (2) Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuţiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuţii stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul a venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr. 1, parte integrantă a prezentei legi.

Conform art. 10 alin. alin. (1)-(2) Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, nr. 270 din 23 noiembrie 2018, (1) salariul lunar al personalului din unităţile bugetare pentru activitatea desfăşurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din:

a) partea fixă, compusă din:

– salariul de bază;

– sporul lunar în valoare fixă;

– sporul lunar pentru gradul profesional;

– sporul lunar pentru deţinerea titlului ştiinţific şi/sau ştiinţifico-didactic;

– sporul lunar pentru deţinerea titlului onorific;

b) partea variabilă, care cuprinde:

– sporul pentru performanţă;

– sporuri cu caracter specific.

(2) Suplimentar la cele menţionate la alin. (1), personalul unităţilor bugetare beneficiază, după caz, de:

– sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii nefavorabile;

– sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte şi/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus;

– spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanţate din surse externe;

– spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerinţelor de aderare la Uniunea Europeană;

– sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit pentru sănătate;

– sporul pentru consolidarea capacităţilor instituţionale ale autorităţilor publice locale amalgamate;

– sporul pentru consolidarea capacităţilor manageriale şi profesionale ale personalului din cadrul autorităţilor publice locale de nivelul întâi;

– premii unice;

– premiu anual.

Conform art. 27 alin. (4) Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, nr. 270 din 23 noiembrie 2018, modul de calculare a salariului mediu lunar luat în calcul pentru stabilirea diferenţei de salariu şi a plăţilor compensatorii potrivit prezentului articol se stabileşte de Guvern.

Conform pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilire şi plată a pensiilor şi

indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului administraţiei penitenciare, în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sînt acordate permanent.

Totodată, indemnizaţia pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decît mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii.

Se consideră plăţi compensatorii:

compensaţia pentru concediul nefolosit;

compensaţia în schimbul raţiei alimentare;

compensaţia în schimbul echipamentului;

compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii;

compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ;

indemnizaţiile de transfer;

plăţile de asigurare;

indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;

indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne;

majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or. Bender;

plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sârguincioasă;

pensiile şi alte plăţi cu caracter unic şi compensatoriu.

Conform Certificatului nr. 14 din 03 octombrie 2022 privind solda lunară și ajutorului material pentru calcularea pensiei, eliberat de Inspectoratul de poliție *****, în perioada octombrie 2021 – septembrie 2022 Pavel Țurcan a beneficiat de solda bănească în sumă totală de 133117,23 lei, inclusiv:

- salariu de bază în sumă totală de 79340,00 lei;
- spor pentru grad special/militar în sumă totală de 2700,00 lei;
- spor pentru performanță în sumă totală de 7934,00 lei;
- spor cu caracter specific în sumă totală de 15868,00 lei;
- spor pentru risc în sumă totală de 16103,21 lei;

- adaos ore de noapte în sumă totală de 11172,02 lei.

Din economia normelor citate în raport cu datele incluse în Certificatul nr. 14 din 03 octombrie 2022 privind solda lunară și ajutorului material pentru calcularea pensiei, eliberat de Inspectoratul de poliție ***** că adaosul pentru ore de noapte în sumă totală de 11172,02 lei și sporul pentru risc în sumă totală de 16103,21 lei sunt componente a salariului conform art. 10 alin. alin. (1)-(2) Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, nr. 270 din 23 noiembrie 2018, iar prin pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului administrației penitenciare sunt reglementate clar care plăți sunt compensatorii. Deci, adaosul pentru ore de noapte și alte plăți compensatorii pentru munca prestată în condiții de risc nu sunt plăți compensatorii și acestea urmau să fie luate în calcul de autoritatea publică pârâtă la stabilirea pensiei reclamantului.

Astfel, contrar poziției pârâtei, adaosul pentru ore de noapte în sumă totală de 11172,02 lei și sporul pentru risc în sumă totală de 16103,21 lei reflectate în certificatul prezentat de reclamant, urmau a fi luate în considerație la stabilirea cuantumului pensiei, fapt ce rezultă cert din prevederile art. 44 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 10 alin. alin. (1)-(2) Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, nr. 270 din 23 noiembrie 2018 și pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului administrației penitenciare.

Instanța menționează că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituţionalităţii unor legi de modificare a condiţiilor de asigurare cu pensii şi alte plăţi sociale pentru unele categorii de salariaţi, Curtea a statuat că: „[…] un drept social poate fi obiectul protecţiei constituţionale garantate de art. 46 şi, respectiv, art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenţia Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit şi are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică şi astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.”

Conform art. 54 din Constituția R.M., (1) în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului şi cetăţeanului. (2) Exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sînt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii

teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei.

Potrivit jurisprudenței constante a Curţii Europene a Drepturilor Omului, pensia constituie un drept patrimonial în sensul art. 1 al Protocolului Adiţional la Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale şi se constată o discriminare în sensul articolului 14 dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului. Limitarea nejustificată a unui drept recunoscut la pensie specială, nesocotit ulterior, fără a exista o justificare obiectivă şi rezonabilă pentru o asemenea îngrădire, constituie o privare de proprietate în sensul art. 1 al Protocolului Adiţional nr. 1 la CEDO, dar şi o discriminare în sensul art. 1 din Protocolul 12 la Convenţie (Buchen contra Cehiei, 2006, Gaygusuz contra Austriei, 1996).

Instanța reține și dispozițiile art. 29 Cod administrativ, care reglementează că (1) orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

(2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă.

(3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În speță, se atestă că autoritatea emitentă nu şi-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actul administrativ contestat lezează drepturile reclamantului, ceea ce poartă un caracter neproporțional scopului urmărit, fapt ce duce la admiterea acțiunii în sesnul formulat.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Având în vedere constatările expuse, instanța consideră întemeiate cerințele reclamantului, motiv pentru care anulează Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial ***** (*****)) nr. 06/2022/7732 din 24 octombrie 2022 în partea excluderii sporului munca de noapte și sporului pentru risc din Certificatul nr. 14 din 03 octombrie 2022 privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de Inspectoratul de Poliție ***** și actul administrativ nr. 472/23 din 13 martie 2023 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă privind refuzul recalculării pensiei reclamantului Pavel Țurcan stabilită prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial ***** (*****)) nr.

06/2022/7732 din 24 octombrie 2022, obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze reclamantului Pavel Țurcan pensia stabilită prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial ***** (*****)) nr. 06/2022/7732 din 24 octombrie 2022, cu includerea sporului pentru munca de noapte în sumă totală de 11172,02 lei și sporului pentru risc în sumă totală de 16103,21 lei primit pentru 12 luni precedente eliberării din funcție, conform Certificatului nr. 14 din 03 octombrie 2022 privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de Inspectoratul de Poliție *****, începând cu data stabilirii pensiei de 04 octombrie 2022.

În conformitate cu art. art. 195, 224 alin. (1) lit. b), 231, 232 Cod administrativ, art. 236, 238-240 Cod de procedură civilă, instanța de judecată, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e

Se admite acțiunea.

Se anulează Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial ***** (*****)) nr. 06/2022/7732 din 24 octombrie 2022 în partea excluderii sporului munca de noapte din Certificatul nr. 14 din 03 octombrie 2022 privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de Inspectoratul de Poliție ***** și actul administrativ nr. 472/23 din 13 martie 2023 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă privind refuzul recalculării pensiei reclamantului Pavel Țurcan stabilită prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial ***** (*****)) nr. 06/2022/7732 din 24 octombrie 2022.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze reclamantului Pavel Țurcan pensia stabilită prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial ***** (*****)) nr. 06/2022/7732 din 24 octombrie 2022, cu includerea sporului pentru munca de noapte în sumă totală de 11172,02 lei primit pentru 12 luni precedente eliberării din funcție, conform Certificatului nr. 14 din 03 octombrie 2022 privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de Inspectoratul de Poliție *****, începând cu data stabilirii pensiei de 04 octombrie 2022.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Râşcani).

Președintele ședinței,
judecătorul Viorica Dodon